

древньоверхньо-німецький період, коли заставляються топологічні позиції РК головного (ГР) і підрядного речень (ПР).

"Alia thesa naht arbeitende niuuih ni gefiengumes "

У середньоверхньонімецький період закріплюється РК ПР, що зумовило чітке розмежування ГР і ПР. РК середньоверхньонімецького періоду може включати досить велику кількість компонентів речення. У цей період починають закріплюватися в якості нормативних перші за рамочні члени речення:

"Dass erz mir sin Hut und sin lant alles bevalch in mine hant"

Кодифікація норми німецької мови починається з XVII в. теоретиками-граматистами й письменниками. Великий внесок у цей процес вніс М. Лютер, що переклав біблію на німецьку мову. Також багато морфологічних та синтаксичних зміни вплинули деякою мірою на закріплення РК у реченні німецької мови. Але зустрічаються випадки порушення РК, які називаються "винесення за рамкову конструкцію:

"Er hat mich in das Wochenendhaus eingeladen, das seinen Eltern "

Існують нормативні випадки виносу за РК, кодифіковані сучасними гра-матиками, випадки порушення РК і стилістичне винесення, зумовлене контекстом і ситуацією.

ТЕКСТОТВОРЧІ ФОРМУЛИ НІМЕЦЬКИХ НАРОДНИХ КАЗОК

Доп. - Фесенко В., ПР-33

Наук. кер. – ст.викл. Чепелюк А.Д.

Народна казка посідає особливе місце серед інших фольклорних жанрів. Вона віддзеркалює вірування і традиції народу, його філософію та історію. Специфічними рисами фольклорної казки є невіддільність реальності від вигадки, багатство ідейного змісту, художня виразність, протиставлення добра злу з неодмінною перемогою добра, а також структурно-композиційна оформленість.

Казковий текст базується на текстотворчих формулах, які зберігають його структуру й вільно модифікуються казкарем. Ініціальні формули слугують стартом для подальшої оповіді й

налаштовують реципієнтів на відповідний лад. Таємнича атмосфера німецьких народних казок створюються завдяки використанню неозначених артиклів *ein (eine)*, прислівників *einmal (einst)*, а також представленню героя через загальне поняття типу *eine Frau, ein Bruder, ein Madchen*, або вказівок на вид діяльності: *ein Ritter, der Graf, ein Kaufmann, ein Hirt* та ін. Досить часто у зачинах зі стилістичною метою використовується інверсія – на початок речення виноситься обставина місця, географічна назва. Вказівка на реальний географічний об'єкт підкреслює правдивість казки з метою більшого впливу на реципієнтів.

Основною функцією медіальних формул є створення образів дійових осіб – узагальнених символів, що передають досвід і сподівання народу. Усіх казкових персонажів умовно поділяють на добро творців, зло творців і знедолених. Добро творцем у німецьких казках найчастіше виступає жінка, прославляється її розум, щедрість, доброта, стійкість. Жінка – вродлива або не дуже – мудро й терпляче сприймає власні проблеми, допомагає іншим, дбає про чоловіка і дітей або чесно служить своєму господарю. Прагне свободи, справедливості, здатна жорстоко помститися кривднику. Проте жінка – вона й у німецьких казках жінка: часом слабка, беззахисна, плаче на березі озера чи в лісі, потребує любові й турботи. Втіленням зла й різноманітних людських вад виступають переважно чоловіки. Вони сильні, жорстокі, егоїстичні, але іноді все ж таки здатні на щедрість і любов. У ролі «знедолених» можуть бути як жінки, так і чоловіки. На поміч їм приходять чарівні сили: духи, феї, водяний, чаклун. Казка висловлює віру людей у неземну справедливість і мудрість.

Оскільки казкові образи є узагальненими символами певних людських якостей: добра, щедрості, жадібності і т.д., – то не потребують детальних характеристик. Тому для їх опису художні засоби використовуються нечасто. Наприклад, у казці «*Der Nickert*» для характеристики правителя вжито порівняння порівняння «злий, як справжній чорт» (*ist böse wie ein rechter Teufel*), а в казці «*Geschichten vom General von Auerochs*»

наявна антитеза: «він любив меч більше, ніж слова, але найбільше любив він людей, з якими жив».

Фінальний блок повідомляє про завершення казкових подій. Зображені події можуть завершитися в далекому минулому, а можуть мати певне своє продовження і в сучасному, тому використовується і теперішній, і минулий час. Універсальними семантичними компонентами фінальних формул у німецьких народних казках є покарання злодіїв і щасливе життя персонажів-добротворців. Фінал казки передбачає відновлення справедливості й торжество добра, віддзеркалює віру людей у перемогу добра над злом, у мудрі й справедливі неземні сили, які завжди приходять на поміч скривдженим і нужденним. Щасливий фінал виражає оптимізм народу, торжество любові і справедливості.

ЕМОЦІЙНИЙ АСПЕКТ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЗАСОБИ ЙОГО ВИРАЖЕННЯ

Доп. – Терещенко Л., ПР-34

Наук. кер. – ст.викл. Чепелюк А.Д.

- Емоція являє собою складний феномен з нейрофізіологічним, нервовом'язовим та феноменологічним аспектами. Емоції можуть, по-різному впливати на людей. Це виявляється зокрема в тому, що ті і ж самі об'єкти можуть викликати різні емоції не лише в різних людей, а навіть, у тієї ж самої людини в різні моменти життя.

- Серед різновидів дискурсу виділяється дискурс емоційності - вид мовленнєвої діяльності в емоціогенних ситуаціях, спрямований на передачу емоційного стану як способу психологічної реалізації негативних емоцій адресанта й виклику відповідного емоційного переживання адресата. Дискурс емоційності як система складається з одиниць різних рівнів: мовленнєвих актів - мовленнєвих ходів - мовленнєвих подій.

- Один з найважливіших засобів вербалізації емоцій - це емоційно забарвлена лексика: слова, що мають емотивність або потенційно емотивні (їх емотивність розкривається в контексті),